

ПОЛІТИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія»
Курс навчання: 4, семестр 8
Кількість кредитів: 4, 120 годин
Мова викладання: українська
Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом
Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат політичних наук, доцент Дяченко Ольга Вікторівна
Кафедра:	політології
Контактна інформація:	odyachenko10@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальну дисципліну включено до переліку обов'язкових освітніх компонентів освітньо-професійної програми (ОПП) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 – «Політологія». Код дисципліни в ОПП «Політологія» ОК 25 Дисципліна викладається у формі лекцій (24 год.) та практичних (26 год.), організації самостійної роботи студентів (70 год.).

Мета курсу полягає у вивченні та засвоєнні основних політологічних знань, концепцій з метою впровадження їх у своїй професійній, громадській та політичній діяльності.

Основними завданнями дисципліни є: вивчення основних теорій і методології політичної науки, ознайомлення з основними поняттями, закономірностями сфери політики, політичної дійсності, політичного життя особи і суспільства. Навчальна дисципліна спрямована на ознайомлення із загальними особливостями та основними закономірностями політичного процесу, функціонування політичної системи і влади, з сутністю, формами й методами діяльності суб'єктів політики.

Пререквізити: опанування таких дисциплін, як Філософія, Вступ до фаху, Теорія влади, Загальна теорія політики.

Постреквізити: навчальні дисципліни - Сучасні теорії демократії, Політична модернізація та транзитивні процеси, Геополітика.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
Особливості конфліктів в політичній сфері.	Засвоїти основні теорії конфліктів, поняття політичного конфлікту. Знати специфіку політичного конфлікту. Вміти відрізняти	Питання, реферативні роботи.

	<p>політичні конфлікти від інших типів конфліктів, розрізняти категорії «протиріччя» та «конфлікт». Вміти порівняти або систематизувати конфліктогенні фактори політичного процесу: соціально-політичні фактори, соціально-економічні фактори, етнокультурні стимулятори, психологічні фактори. Вміти визначати ресурси політичних конфліктів, межі політичних конфліктів.</p>	
<p>Типологія та динаміка розвитку політичних конфліктів.</p>	<p>Знати класифікацію політичних конфліктів з точки сфер прояву, за характером нормативної регуляції, з позиції їх регулювання, за терміном, публічністю, функціональної спрямованості. Вміти обґрунтовувати позитивні і негативні сторони політичних конфліктів. Розрізняти, вміти порівняти або систематизувати дійсні та фантомні політичні конфлікти, конфлікти за ступенем інтенсивності. Розумітися на внутрішньополітичних конфліктах: урядова криза, парламентська криза, конституційна криза. Знати класифікацію конфліктів за типом учасників та видом відносин, макро та мікро політичні конфлікти, типологію державно-адміністративних політичних конфліктів.</p> <p>Засвоїти основні етапи розгортання політичного конфлікту, специфіку і закономірності політичної боротьби, її структуру, форми і методи політичної боротьби, функції політичних конфліктів.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Ідеологічний та релігійний фактор політичних конфліктів.</p>	<p>Засвоїти сутність і функції політичної ідеології, структуру політичної ідеології. Розумітися на основних ідеологічних течіях та їх підходах щодо політичних конфліктів. Знати функції релігії. Поглибити знання щодо релігійних конфліктів в сучасному світі. Розуміти, вміти обґрунтовувати фактори виникнення релігійних конфліктів. Знати і аналізувати особливості врегулювання релігійних конфліктів.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Конфлікти великих соціальних груп та етнополітичні конфлікти.</p>	<p>Знати поняття, чинники, особливості та типи міжнародних конфліктів. Поглибити знання щодо характеристики та розвитку міжнаціональних конфліктів, поняття регіонального конфлікту. Вміти визначати та обґрунтовувати причини регіональних конфліктів. Вміти визначати типи регіональних конфліктів. Розумітися на особливостях врегулювання регіональних</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>

	<p>конфліктів. Розуміти співвідношення конфлікту і консенсусу в українській політиці, прогнозування перспектив розвитку сучасних політичних конфліктів, сутність етнополітичних конфліктів. Знати етапи етнополітичної мобілізації, фактори впливу на етнополітичну мобілізацію, особливості врегулювання етнополітичних конфліктів.</p>	
<p>Соціальні конфлікти та політичні революції. Тероризм.</p>	<p>Знати основні теоретичні концепції революції. Поглибити знання щодо відносної депривація, закону «Токвіля», закону «термідора». Розуміти та вміти обґрунтовувати причини політичних революції, роль лідера в політичних революціях. Поглибити знання щодо політичних революцій в історії української державності.</p> <p>Розумітися на питанні «тероризм». Розуміти та вміти обґрунтовувати причини та наслідки тероризму. Знати класифікацію тероризму. Вміти визначати відмінність між тероризмом та екстремізмом. Поглибити знання щодо сучасних проявів тероризму в світі. Знати методи боротьби з тероризмом.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Психологічний фактор політичних конфліктів. Технології попередження та розв'язання політичних конфліктів.</p>	<p>Розуміти психологічні механізми політичних конфліктів, емоційний та когнітивний аспекти сприйняття в умовах конфлікту, психологічні фактори врегулювання та розв'язання конфліктів. Вміти обґрунтовувати стратегію поступових та обопільних ініціатив у розрядці конфліктів, стратегію попередження політичних конфліктів. Розумітися на управлінні політичним та соціальним конфліктом, конфліктному моніторингу. Вміти прогнозувати і проводити "ранню діагностику" конфліктів. Розумітися на частковому і повному запобіганню конфлікту, ранньому попередженні і вирішенні конфлікту. Вміти аналізувати технології ініціювання і стимулювання політичних конфліктів як один з елементів соціального управління, технології консенсусу, технології компромісу, інформаційні та комунікаційні технології розв'язання соціально-політичними конфліктами. Розуміти методологію, методика і процедури медіації конфліктів. Знати різноманіття видів посередництва, форми офіційного і неофіційного посередництва.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>

<p>Сутність і типологія міжнародних конфліктів. Структура і процес розвитку міжнародного конфлікту.</p>	<p>Поглибити знання щодо природи міжнародних конфліктів, інтересу в міжнародних конфліктах. Розумітися на питанні «міжнародний конфлікт в системі міжнародних відносин», класифікація міжнародних конфліктів.</p> <p>Знати структуру міжнародного конфлікту: об'єктивний зміст та суб'єктивне значення в структурі міжнародного конфлікту, особливості міжнародних акторів. Вміти відрізнити етапи розвитку міжнародного конфлікту, особливості кожної із п'яти фаз.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Військові конфлікти і міжнародна безпека.</p>	<p>Знати основні поняття військово-політичного конфлікту, функції та динаміку розвитку. Вміти аналізувати типи військово-політичних конфліктів, кількісні та якісні параметри збройної взаємодії. Розуміти та вміти обґрунтовувати особливості сучасних військових конфліктів. Розуміти основні теоретичні підходи та практичні напрямки у забезпеченні міжнародної безпеки.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Шляхи і форми мирного врегулювання міжнародних конфліктів. Роль переговорного процесу в мирному врегулюванні міжнародних конфліктів.</p>	<p>Знати способи виходу із конфліктної ситуації. Розумітися на врегулюванні конфлікту в широкому та вузькому змісті. Вміти визначати фази мирного врегулювання. Знати види договорів у врегулюванні міжнародних конфліктів, класифікацію міжнародних переговорів, функції міжнародних переговорів. Розуміти особливості підготовки до міжнародних переговорів, організацію міжнародного переговорного процесу, стратегію і тактику міжнародних переговорів.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Міжнародне право і міжнародні конфлікти. Правове регулювання військових конфліктів.</p>	<p>Знати основні поняття з міжнародного права, суб'єкти міжнародного права, міжнародно-правовий статус держави. Розуміти функції міжнародного права, джерела міжнародного права, норми міжнародного права, принципи міжнародного права. Вміти визначати правові засоби мирного врегулювання міжнародних конфліктів.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів і криз.</p>	<p>Розумітися на міжнародних організаціях. Засвоїти основні функції міжнародних організацій, типологію міжнародних організацій. Поглибити знання щодо місця і ролі ООН в сучасному світі. Вміти визначати основні напрямки миротворчої діяльності міжнародних міжурядових організацій. Поглибити знання щодо діяльності міжнародних неурядових</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>

	організацій в конфліктних регіонах сучасного світу.	
Конфлікти на посткомуністичному просторі Європи.	Знати основні особливості виникнення конфліктів на посткомуністичному просторі, особливості гібридних війн. Розумітися на суті основних конфліктів на посткомуністичному просторі Європи.	Питання, реферативні роботи

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексейченко О.В. «Заморожені» конфлікти на пострадянському просторі: Геополітичний вимір // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». – 2013. – № 2. – [Електронний ресурс] http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2305/2025
2. Берлач А. І. Конфліктологія: Навчальний посібник для дистанційного навчання. Київ: Університет «Україна», 2010. 203 с.
3. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 408 с.
4. Іващенко А.М. Еволюція поглядів на стратегію сучасного гібридного конфлікту та сценарії протидії гібридним загрозам. Зб. наукових праць ЦВСД НУОУ № 1(53) 2015 р. с. 18-23
5. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. Київ: Либідь, 2009. 352 с.
6. Кіянка І. Б. Політична конфліктологія: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. – 96 с. – [Електронний ресурс] <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Politychna-konfliktolohiia.pdf>
7. Коулман П., Фергюсон Р. Результативний конфлікт. Київ: Наш формат. 2014. 314 с.
8. Миронова О. М. Конфліктологія : навчальний посібник / О. М. Миронова, О.В. Мазоренко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 168 с.
9. Магда Є.В. Гібридна війна: вижити і перемогти. Віват, Харків, 2015. – 304 с.
10. Політична конфліктологія: підручник / О. О. Проскуріна, О. І. Ладига, Л. І. Ладига; заг. ред. О. І. Ладиги. – Луганськ, 2012. – 359 с.
11. Парохонський Б.О., Яворська Г.М. Онтологія війни та миру: безпека, стратегія, смисл: монографія. – К., 2019. – С.193.
12. Разметаєв А. С. «Ефективний контроль» як базовий концепт сучасного дискурсу окупаційних режимів: політико-інституційний вимір // Сучасне суспільство. – 2018. – Вип.1(15). – С.142. –[Електронний ресурс]: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/politology/article/view/866/>
13. Ростецька С.І. Теоретичні підходи до поняття та змісту управління політичним конфліктом. Актуальні проблеми політики : [зб.наук.праць / голов. ред. Ківалов С. В. ; відп. за вип. Кормич Л. І.]. Одеса : «Фенікс», 2010. Вип. 40. С. 410-418.
14. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. - К. : НІСД, 2017. - 496 с.
15. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник. Рівне : Перспектива, 2017. 240 с.
16. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2009. 182 с.
17. Яхно, Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. Львів: Комерц. акад.,2012. 175 с.

ОЦІНЮВАННЯ
Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Особливості конфліктів в політичній сфері.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Типологія та динаміка розвитку політичних конфліктів	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Ідеологічний та релігійний фактор політичних конфліктів.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Конфлікти великих соціальних груп та етнополітичні конфлікти.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Соціальні конфлікти та політичні революції. Тероризм.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Психологічний фактор політичних конфліктів. Технології попередження та розв'язання політичних конфліктів.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Сутність і типологія міжнародних конфліктів. Структура і процес розвитку міжнародного конфлікту.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Військові конфлікти і міжнародна безпека.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Шляхи і форми мирного врегулювання міжнародних конфліктів. Роль переговорного процесу в мирному врегулюванні міжнародних конфліктів.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
Міжнародне право і міжнародні конфлікти. Правове регулювання військових конфліктів.	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів і криз.	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у обговоренні)	0 – 5
Конфлікти на посткомуністичному просторі Європи.	0 – 5 (Реферативна робота, презентація, участь у дискусії)	0 – 5
	Всього за практичні заняття	60
	Періодичний контроль	20
	Підсумкове оцінювання	20
	Всього	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою здобувача до декана.
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізнь:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в онлайн формі за графіком, погодженим із викладачем. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичному занятті, він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати це заняття шляхом написання реферату, есе, відповідей на окремі питання за темою, яку погоджену з викладачем. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності виконання конкретного завдання .
Поведінка в аудиторії:	Здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги та взаємодопомоги.